

MINISTER ŚRODOWISKA

Jan Szyszko

DLOPiKgmo 072-6/3355/07/mg

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynęło dn. 28.05.2007
nr 3894 podpis..... B.B.

Warszawa, dnia 25 maja 2007r.

SECRETARIAT
Biuro Marszałka Senatu
wplynęło dn. 28.05.07
nr 4924 podpis..... Maruś

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie pani senator Janiny Fetlińskiej złożone podczas posiedzenia Senatu RP w dniu 10 maja 2007 roku w sprawie produkcji roślin genetycznie zmodyfikowanych, przekazaną Ministrowi Środowiska przy piśmie znak BPS/DSK-043-323/07, pragnę przedstawić stanowisko resortu w powyższej sprawie.

Wprowadzenie do obrotu roślin genetycznie zmodyfikowanych odbywa się na podstawie Dyrektywy 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie, lub jeżeli roślina ma być wykorzystana jako żywność albo pasza, na podstawie Rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i pasz. Decyzje w sprawie wprowadzenia do obrotu obowiązują na całym terytorium Wspólnoty Europejskiej. Nie ma zatem możliwości, aby Państwo Członkowskie UE samodzielnie przeprowadzało procedurę autoryzacji produktów GMO. Wprowadzenie do obrotu produktów GMO poprzedzone jest długotrwałą i restrykcyjną procedurą, podzieloną na etapy: oceny administracyjnej, oceny naukowej oraz szerokich konsultacji, zarówno na poziomie instytucji Unii Europejskiej jak również na poziomie Państw Członkowskich UE. Celem tej oceny jest identyfikacja wszelkich możliwych zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska, wynikających z użytkowania danego produktu GMO oraz przedstawienie niezbędnych środków, których zastosowanie pozwoli na uniknięcie tych zagrożeń lub zminimalizuje skutki niekorzystnego oddziaływania tego produktu. Odmiany roślin, które zostały dopuszczone do obrotu z przeznaczeniem do uprawy, zgodnie z przepisami *Dyrektywy 2001/18/WE* lub *Rozporządzenia (WE) nr 1829/2003*, mogą zostać wpisane do Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA), Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Warzywnych (CCV) lub krajowych rejestrów i wówczas możliwa jest ich uprawa. Obecnie jedynym produktem dopuszczonym do uprawy na całym terytorium Unii Europejskiej jest kukurydza MON 810, charakteryzująca się odpornością na owady błonkoskrzydłe (m. in. omacnicę prosowiankę). Kilka odmian tej kukurydzy nadaje się do uprawy na terytorium RP.

Innych produktów GMO, wprowadzonych do obrotu we Wspólnocie nie wolno uprawiać w naszym kraju.

Rząd RP jest świadomy zagrożeń wynikających z użytkowania GMO, w szczególności uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych. Naszym konstytucyjnym obowiązkiem jest prowadzenie działalności gospodarczej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz ochrona cennych zasobów przyrodniczych, które posiadamy, tak by nie naruszyć równowagi ekologicznej i nie doprowadzić do zmniejszenia rodzimej bioróżnorodności. Jednym z zagrożeń, które należy wziąć w związku z tym pod uwagę jest środowiskowy wpływ produktów wytworzonych w oparciu o metody nowoczesnej biotechnologii. W ostatnich latach można zaobserwować szybko powiększający się areal produkcji roślin genetycznie zmodyfikowanych na świecie. Z drugiej strony rośnie zainteresowanie konsumentów produktami tradycyjnymi i ekologicznymi. Trwa ożywiona debata publiczna na temat szans i zagrożeń wynikających z prowadzenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych, stosowania w hodowli pasz zawierających GMO oraz w dalszej perspektywie czasowej hodowli zwierząt genetycznie zmodyfikowanych. Z pewnością niekontrolowane wprowadzenie organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska może spowodować poważne zakłócenia w jego funkcjonowaniu.

Aby uniknąć tego zagrożenia Rząd RP przyjął w dniu 7 marca 2006r. Ramowe Stanowisko Polski dotyczące organizmów genetycznie zmodyfikowanych. W stanowisku tym odniesiono się do wszystkich aspektów związanych z zastosowaniem GMO w gospodarce. Ze względu na zagrożenia związane ze stosowaniem GMO poza systemami zamkniętymi Rząd RP, w trosce o to by Polska była krajem wolnym od GMO, opowiedział się przeciwko prowadzeniu zamierzonego uwolnienia GMO do środowiska w celach doświadczalnych, wprowadzeniu produktów GMO do obrotu oraz stosowaniu pasz genetycznie zmodyfikowanych w hodowli zwierząt. Bardzo ważnym aspektem, który został wzięty pod uwagę podczas rozpatrywania ewentualnych korzyści wynikających z zastosowania biotechnologii w uprawie była analiza dostępności rynków zbytu, które akceptują produkty zmodyfikowane genetycznie. Otóż większość krajów będących tradycyjnymi rynkami zbytu dla polskiego rolnictwa jest zainteresowanych produktami tradycyjnymi, wolnymi od GMO. Dlatego Rząd Polski opowiedział się zdecydowanie przeciwko wprowadzaniu do uprawy genetycznie zmodyfikowanych odmian kukurydzy, ziemniaka, buraka cukrowego, rzepaku oraz soi.

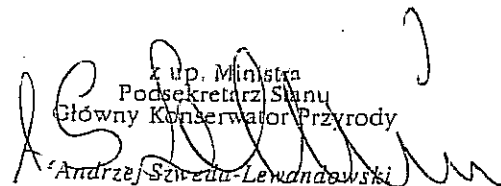
Ramowe Stanowisko Polski stanowi ważną deklarację i wyznacza kierunek działania Rządu ale nie jest obowiązującym prawem. W celu skutecznej ochrony środowiska oraz zabezpieczenia interesów polskich producentów żywności tradycyjnej i ekologicznej Minister Środowiska przygotował w porozumieniu z innymi organami odpowiedzialnymi za politykę w zakresie GMO projekt ustawy „Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych”. Projekt ten został przyjęty na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 13 lutego 2007 r. Wdraża on postanowienia Ramowego Stanowiska Polski a jednocześnie zapewnia transpozycję przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Realizacja programu Rządu w dziedzinie GMO znalazła swoje odzwierciedlenie między innymi w przepisach, które regulują eksperymentalne uwolnienie GMO do środowiska oraz komercyjną uprawę roślin transgenicznych.

Niezwykle istotne zmiany, które przyczynią się do zmniejszenia niekorzystnego wpływu organizmów genetycznie zmodyfikowanych na różnorodność biologiczną zostały dokonane w dziale IV omawianego projektu. Zaostrzono mianowicie wymagania stawiane tym użytkownikom GMO, którzy planują prowadzenie prac zamierzonego uwolnienia GMO do środowiska w celach eksperymentalnych. Należy przy tym pamiętać, że takie prace prowadzone są często z organizmami, których wpływ na bezpieczeństwo środowiska nie jest jeszcze dobrze znany. Stąd konieczność dołączenia do każdego takiego wniosku zaświadczenia wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, stanowiącego że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ze

względu na konieczność ochrony miejscowego środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego danego terenu, została ustalona możliwość zamierzonego uwolnienia oraz pisemnego oświadczenia posiadaczy gospodarstw rolnych, sąsiadujących z miejscem zamierzonego uwolnienia, że nie wyrażają sprzeciwu w związku z tym uwolnieniem. Pisemne oświadczenia stanowią przy tym gwarancję, że konsultacje rzeczywiście się odbyły a rolnicy prowadzący gospodarstwa w sąsiedztwie planowanego uwolnienia mają świadomość, że takie prace będą tam prowadzone.

Jeszcze większe obostrzenia wprowadzono w dziale VI regulującym kwestie prowadzenia komercyjnych upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych (strefy wskazane do prowadzenia upraw). Zgodnie z projektowanymi przepisami organem administracji rządowej właściwym w zakresie upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych jest minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi. Będzie on wydawał decyzję w tej sprawie w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska oraz po zasięgnięciu opinii rady gminy, na terenie której planowana jest uprawa roślin genetycznie zmodyfikowanych. Rolnik zamierzający utworzyć strefę wskazaną do prowadzenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych będzie musiał uzyskać pisemne oświadczenia posiadaczy gruntów położonych w obrębie izolacji przestrzennej od gruntu, na którym jest planowana uprawa roślin genetycznie zmodyfikowanych, że nie wyrażają sprzeciwu w związku z zamiarem utworzenia strefy. Dodatkowo będzie zobowiązany do przestrzegania przepisów rozporządzenia, w którym określona zostanie izolacja przestrzenna i zasady zmianowania oraz prowadzenia monitoringu działek rolnych, na których były uprawiane rośliny genetycznie zmodyfikowane. Przy opracowywaniu przepisów regulujących zasady koegzystencji (współistnienia roślin konwencjonalnych i genetycznie zmodyfikowanych) zostanie uwzględniony głos społeczności lokalnych, samorządów i sejmików wojewódzkich, który deklarowały się jako „strefy wolne od GMO”. Jednocześnie użytkownik (rolnik) zobowiązany będzie do poinformowania o utworzeniu strefy wskazanej do upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, który będzie prowadził rejestr użytkowników uprawiających rośliny genetycznie zmodyfikowane.

Dzięki tym rozwiązaniom uprawa roślin genetycznie zmodyfikowanych na terytorium Polski zostanie ograniczona, a tam gdzie takie uprawy będą prowadzone ryzyko związane z ich prowadzeniem zostanie ograniczone do minimum. Wprowadzenie takich wymagań było podyktowane przede wszystkim chęcią ochrony rodzimej różnorodności biologicznej przed niekorzystnym wpływem organizmów genetycznie zmodyfikowanych a także zabezpieczeniem interesów tych rolników, którzy chcą prowadzić gospodarstwa tradycyjne lub ekologiczne. Należy podkreślić, że opracowanie projektu ustawy wymagało osiągnięcia kompromisu, tak by nie łamiąc prawa wspólnotowego jak najlepiej zabezpieczyć interesy rodzimych rolników, konsumentów i środowiska naturalnego. Wprowadzenie całkowitego zakazu obrotu GMO na terytorium Polski byłoby bowiem sprzeczne z prawem wspólnotowym. Taki zakaz godziłby w zasadę swobodnego przepływu towarów (art. 22 Dyrektywy 2001/18/WE). Wprowadzenie przepisów sankcjonujących literalny zakaz naraziłoby przy tym Polskę na postępowanie przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości, co w wypadku przegranej wiąże się z dotkliwymi karami finansowymi.

z up. Ministra
Podsekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody
Andrzej Szewcuk-Lewandowski

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM